

Metodický průvodce

pro synodní delegáty

Diecézní synoda

2024 2026

Společně **s nadějí**

***Život v Kristu** uprostřed dnešní reality*

Milé delegátky, milí delegáti,

jsme moc rádi, že jdete po cestě spolu s námi a jste ochotni a připraveni se podílet na synodním naslouchání a také se účastnit generálního shromáždění synody v německém Johannisthalu.

V tomto přehledném metodickém průvodci, který jsme pro vás připravili, najdete všechny potřebné informace týkající se naslouchání ve farnostech. Obsahuje jednotlivé synodní otázky, nabízí možnost domácí přípravy, popisuje průběh skupinek, přináší základní zásady facilitace a také vzor zápisu ze skupinek.

Snad vám náš průvodce vaši službu usnadní a přispěje k radosti ze sdílené cesty.

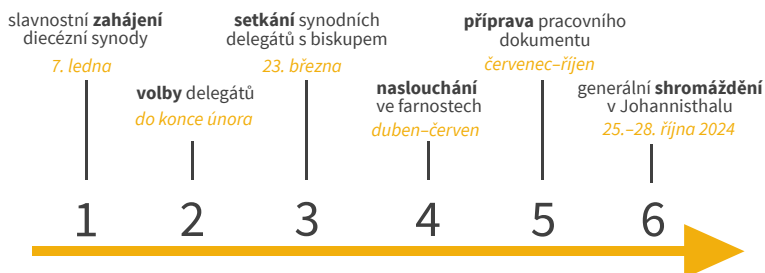
Váš synodní tým

Pracovní list 1

NASLOUCHÁNÍ A ROLE

Průběh 1. etapy diecézní synody v roce 2024

1. etapa (2024) KDE JSME? aneb POPSAT REALITU

V prvním roce naší diecézní synody chceme z perspektivy tří synodních témat (*misie, uspořádání, hospodaření*) společně **popisovat dnešní reálnou situaci** naší diecéze a lidí v ní žijících.

1. dubna – 30. června: **NASLOUCHÁME**

Způsoby naslouchání/setkání:

- **ve skupině PRF a ERF**
 - **společná setkání členů PRF a ERF**
 - *optimálně* 3 společná setkání: každé setkání věnováno 1 synodnímu tématu (*misie, uspořádání, hospodaření*)
 - *minimálně* 1 společné setkání: věnováno jednomu vybranému synodnímu tématu (*misie, uspořádání* nebo *hospodaření*)
 - **nebo oddělená setkání členů PRF a ERF**
 - *optimálně* 2 setkání PRF: jedno věnováno 1. synodnímu tématu (*misie*) a jedno 2. synodnímu tématu (*uspořádání*)
 - *minimálně* 1 setkání PRF: věnováno jednomu synodnímu tématu (*misie* nebo *uspořádání*)
 - + 1 setkání ERF: věnováno 3. synodnímu tématu (*hospodaření*)

- **v dalších skupinkách farníků, mládeže a jiných uskupeních**
 - *optimálně 3 setkání, minimálně 1 setkání*
- **rozhovory delegáta s jednotlivci**
- **dotazníky**

Role a zodpovědnosti

Delegát

- spolupracuje s předsedou PRF a ostatními členy PRF a ERF při organizaci synodních setkání v rámci PRF a ERF
- moderuje rozhovory PRF a ERF (vede rozhovory; dohlíží, aby měl každý prostor k vyjádření; zajišťuje otevřenou, naslouchající a nekonfliktní atmosféru; dohlíží nad dodržováním pravidel rozhovoru v Duchu)
- spolu s předsedou PRF a ostatními členy PRF a ERF hledá další možnosti naslouchání uvnitř i mimo farnost
- „školí“ moderátory pro další skupinky (pokud se jich sám nemůže účastnit)
- vede další rozhovory s jednotlivci
- povzbuzuje ostatní k zapojení se do diecézní synody
- shromažďuje poznatky, vytváří, popř. shromažďuje zápisky ze skupinek a průběžně je posílá na synoda@bip.cz
- všechny získané zkušenosti a poznatky ze skupinek a dalších rozhovorů využije při setkání v Johannisthalu

Předseda PRF

- je zodpovědný za organizaci synodních setkání v rámci PRF a ERF
- spolu s delegátem a ostatními členy PRF a ERF hledá další možnosti naslouchání uvnitř i mimo farnost
- povzbuzuje ostatní k zapojení se do diecézní synody

Členové PRF a ERF

- spolupracují s předsedou PRF a delegátem při organizaci synodních setkání v rámci PRF a ERF
- účastní se synodních rozhovorů PRF a ERF
- pomáhají delegátovi s účastí a moderací v jiných skupinkách
- spolu s předsedou PRF a delegátem hledají další možnosti naslouchání uvnitř i mimo farnost
- povzbuzují ostatní k zapojení se do diecézní synody

Pracovní list 2

SKUPINOVÉ SYNODNÍ ROZHOVORY

Uvedení a otázky

1. synodní téma: MISIE

Uvedení do tématu:

V tomto prvním roce diecézní synody **popisujeme, jaká je realita** naší farnosti (diecéze). V našem prvním tématu MISIE se zaměřujeme na poslání farnosti (diecéze) pomáhat všem lidem na cestě k setkání s Kristem. Všímáme si postojů, aktivit a dalších gest, které pomáhají v současné době konkrétním lidem v naší farnosti (diecézi) k přiblížení se Kristu. Může jít o nejrůznější události zaměřené přímo na hlásání evangelia nebo o situace a příležitosti, při nichž jsou lidé vůči takovému setkání citlivější a otevřenější, o drobná gesta služby, naděje, pohostinnosti a přijetí i o jiné projevy blízkosti, lidskosti, milosrdenství a odpuštění apod. V našich odpovědích se snažíme být co nejkonkrétnější.

Základní otázka k synodnímu rozhovoru MISIE:

Které z aktivit, postojů nebo i jiných gest a příležitostí napomáhají podle naší zkušenosti k tomu, že se lidé kolem nás začnou zajímat o víru a otevírat se osobnímu setkání s Kristem?

2. synodní téma: USPOŘÁDÁNÍ

Uvedení do tématu:

V prvním roce diecézní synody **popisujeme, jaká je realita** naší farnosti (diecéze). V našem druhém tématu USPOŘÁDÁNÍ se zaměřujeme na otázku, jaký vliv má současné uspořádání nejrůznějších služeb, rolí a zodpovědností ve farnostech a v diecézi na prožívání života z víry všech věřících ve všech jeho rozměrech. Při tom je samozřejmě nezbytné uvažovat také o dnešním rozmístění kněží v diecézi – jak kněžím umožňuje žít a sloužit tak, aby se z toho nezbláznili a zároveň aby byli k dispozici pro doprovázení života z víry všech ostatních věřících. V odpovědích se snažíme být co nejkonkrétnější.

Organizační mapa:

Pro usnadnění rozhovoru si můžete načrtnout jakousi „organizační mapu farnosti“, kde si graficky znázorníte nejružnější formální i neformální (placené i neplacené) služby, role či úkoly ve farnosti a s nimi spojené linie zodpovědnosti, ale i další služby, které život a službu farnosti podporují z diecéze nebo se kterými vaše farnost spolupracuje v obci.

Základní otázka k synodnímu rozhovoru USPOŘÁDÁNÍ:

Jak současné uspořádání služeb a zodpovědností v naší farnosti včetně rozmístění kněží v diecézi umožňuje všem věřícím naplno a zdravě prožívat svou víru, službu a povolání?

3. synodní téma: HOSPODAŘENÍ

Uvedení do tématu:

V prvním roce diecézní synody **popisujeme, jaká je realita** naší farnosti (diecéze). V tématu HOSPODAŘENÍ se zaměřujeme na to, jaká je ekonomická situace farnosti (diecéze), jak s existujícím majetkem a prostředky nakládáme, jak je naše hospodaření transparentní. Vycházíme z vlastní zkušenosti nebo ze zkušeností lidí kolem nás. Ptáme se obecně na zájem farníků o hospodaření farnosti, o využití prostředků pro naše základní misijní poslání (přivádět lidi *nejen* ve farnosti k setkání s Kristem) a jak jsou farníci o hospodaření a investování informováni. Zajímá nás, zda je pro farnost důležitá etická stránka hospodaření (původ zdrojů, investice). V odpovědích se snažíme být co nejkonkrétnější.

Základní otázka k synodnímu rozhovoru HOSPODAŘENÍ:

Které současné postupy a postoje při hospodaření a správě majetku a financí naší farnosti podporují život a službu církve, a tak pomáhají vytvářet podmínky pro setkání lidí s Kristem?

Pracovní list 3

SKUPINOVÉ SYNODNÍ ROZHOVORY

Inspirace pro domácí přípravu

1. synodní téma: **MISIE**

- **Prosba o vedení Duchem svatým**
- **Rozjímání nad biblickým textem:** Sk 2,1-12
- **Uvedení do tématu:** viz pracovní list 2
- **Reflexe vlastní osobní zkušenosti:** Přečtete si hlavní otázku tohoto tématu (pracovní list 2) a zamyslete se nad tím, co z vlastní zkušenosti považujete v této oblasti za nejdůležitější. Vše můžete vložit do modlitby, a tak se připravit na sdílení v synodním rozhovoru.
- **Reflexe zprostředkované zkušenosti:** Podobně se nad touto otázkou můžete zamyslet i ve světle zkušeností, které znáte zprostředkovaně od druhých lidí ze svého okolí. Pokud k tomu máte možnosti a čas, můžete se s nimi i osobně poradit. Pak o tom znovu přemýšlejte a vložte vše do modlitby. To nejdůležitější přineste do sdílení v synodním rozhovoru.
- **Písemné poznámky:** Z předchozích reflexí je dobré si udělat pár poznámek, které pak mohou při sdílení na synodním setkání pomoci. Vyhrazený prostor ke sdílení je poměrně omezený. To, co v něm nenajde místo, můžete zaslat zvlášť na synoda@bip.cz
- **Modlitba diecézní synody**

Bože, náš milosrdný Otče,
ty nikdy neopouštíš svůj lid.
Procházíš s námi vším, co prožíváme,
a bez podmínek miluješ každého člověka.

Naplnuj nás svým Duchem,
abychom na společné synodní cestě
v lásce naslouchali jedni druhým,
odvážně odkrývali Ježíšovu pravdu
a s nadějí se vydávali po cestách života.

O to prosíme skrze Krista,
našeho Pána.
Amen.

Maria, průvodkyně na cestě,
oroduj za nás!

2. synodní téma: **USPOŘÁDÁNÍ**

- **Prosba o vedení Duchem svatým**
- **Rozjímání nad biblickým textem:** Sk 6,1-7
- **Uvedení do tématu:** viz pracovní list 2
- **Organizační mapa:** Pro usnadnění rozhovoru si můžete načrtnout jakousi „organizační mapu farnosti“, kde si graficky znázorníte nejruznější formální i neformální (placené i neplacené) služby, role či úkoly ve farnosti a s nimi spojené linie zodpovědnosti, ale i další služby, které život a službu farnosti podporují z diecéze nebo se kterými vaše farnost spolupracuje v obci.
- **Reflexe vlastní osobní zkušenosti:** viz str. 7
- **Reflexe zprostředkované zkušenosti:** viz str. 7
- **Písemné poznámky:** viz str. 7
- **Modlitba diecézní synody:** viz str. 7

3. synodní téma: **HOSPODAŘENÍ**

- **Prosba o vedení Duchem svatým**
- **Rozjímání nad biblickým textem:** Sk 2,42-47
- **Uvedení do tématu:** viz pracovní list 2
- **Reflexe vlastní osobní zkušenosti:** viz str. 7
- **Reflexe zprostředkované zkušenosti:** viz str. 7
- **Písemné poznámky:** viz str. 7
- **Modlitba diecézní synody:** viz str. 7

Pracovní list 4

SKUPINOVÉ SYNODNÍ ROZHOVORY

Průběh setkání a rozhovor v Duchu

Uvedení (cca 20 min.)

- Moderátor všechny přivítá.
- Každý se můžeme 2-3 slovy podělit o to, jak se nám právě daří.
- Společná modlitba (chvály, prosby/modlitba diecézní synody)
- Moderátor představí metodu setkání a její pravidla. Zvláště upozorní na to, že se v této první etapě soustředíme na popis skutečnosti. Moderátor může být zároveň zapisovatelem nebo zapisovatele setkání určí.
- Četba úryvku z Písma (pracovní list 3)
- Moderátor stručně shrne téma setkání (viz Uvedení do tématu pracovní list 2) a přečte základní otázku k synodnímu rozhovoru (pracovní list 2).

Chvilka ticha: naslouchání JÁ (3 min.)

- Vybavujeme si plody své domácí přípravy (můžeme použít poznámky). Co se ve světle otázky, na kterou se nyní zaměříme, děje v našem srdci?

1. kolo: sdílení a naslouchání (cca 25 min.)

- Postupně se všichni s ostatními sdílíme o tom, co je pro nás v odpovědi na danou otázku nejdůležitější. Každý má k dispozici předem domluvený čas (např. 2 nebo 3 minuty). Navzájem na sebe nereagujeme. Když mluví druhý, pozorně nasloucháme (můžeme si dělat poznámky) a vnímáme, co toto sdílení působí v našem srdci. Při sdílení druhých si v duchu nepřipravujeme svá slova. Mezi jednotlivé vstupy může být vkládána krátká pauza, aby mohla slova lépe doznít.

Chvilka ticha: naslouchání TY (3 min.)

- V tichu si uvědomujeme, co se nás při sdílení druhých dotklo, jak se proměnil náš vhled do dané otázky, kde jsme zakoušeli radost, nebo naopak neklid.

2. kolo: odezva na druhého (cca 25 min.)

- Obdobně jako v 1. kole můžeme nyní každý postupně v předem domluveném čase vyjádřit, co nás při sdílení druhých zasáhlo, co jsme si při naslouchání druhým nově uvědomili. Nejde ale o prostor k argumentaci, oponování, diskuzi ani k doplňování toho, co jsme nestihli v 1. kole říct.

Chvilka ticha: naslouchání MY (3 min.)

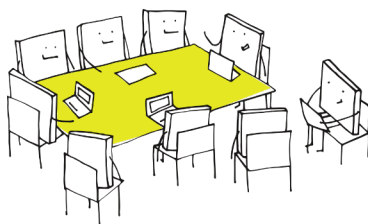
- V tichu se ptáme na to, co se nás dotklo ve 2. kole, a především na to, jaké klíčové body se prozatím objevily, k jakému vnímání situace nás jako společenství (farnost, diecézi, další uskupení) Duch svatý vede. Co to pro naše porozumění současné situace konkrétně znamená. Můžeme si dělat poznámky.

3. kolo: rozlišování (cca 25 min.)

- Ve společném rozhovoru každý předkládáme to, co považujeme z řečeného za klíčové, co vnímáme za důležité pro hlubší pochopení a pravdivý popis situace. Můžeme slova druhých s respektem komentovat, podpořit je, případně vyjádřit, že se k takovému vnímání necítíme být vedeni. S pomocí moderátora se snažíme najít shody, ale i to, kde v nějakém menšinovém vnímání zaznívá něco hodného pozornosti, případně kde je naopak něčí pohled něčím, co pravdivému popisu situace neodpovídá. Na závěr se ptáme, co je z řečeného nejdůležitější a co se má objevit v zápise jako společné vnímání situace celou skupinou, jako téma k dalšímu vyjasnění nebo sice jako menšinový, ale důležitý příspěvek k dalšímu rozlišování.

Závěr (cca 15 min.)

- Společná modlitba (díky, prosby/modlitba diecézní synody)
- Odsouhlasení zápisu (kontrola přes e-mail apod.)
- Ohlášky (další setkání apod.)
- Rozloučení, příp. společné pohoštění

Pracovní list 5

SKUPINOVÉ SYNODNÍ ROZHOVORY

Zápis

Instrukce

- zápis ze setkání vyhotoví zapisovatel
- moderátor skupiny odešle zápis co nejrychleji (nejpozději do 30. června 2024) na synoda@bip.cz
- součástí zápisu jsou i základní údaje o skupině
- vlastní zápis obsahuje shrnutí 3. kola „rozhovoru v Duchu“, které může být doplněno o důležité podněty z 1. a 2. kola
- doporučená délka zápisu je 1 až 2 stránky A4
- kromě možnosti zápis doplnit může kdokoliv poslat svůj návrh či dodatek nejpozději do 30. června 2024 na synoda@bip.cz

Formulář zápisu

Základní údaje o skupině:

Datum a místo setkání: _____

Typ skupinky:

- ☐ pastorační rada farnosti
- ☐ ekonomická rada farnosti
- ☐ další skupina ve farnosti
- ☐ vikariátní konference kněží
- ☐ jiné uskupení (církvní školství, Charita apod.): _____

Farnost/i (o které/ých jste mluvili): _____

Jméno a příjmení moderátora skupinky: _____

Email na moderátora skupinky: _____

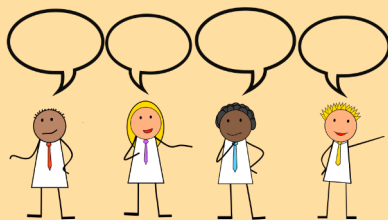
Celkový počet zúčastněných:

Zápis: (shrnutí 3. kola „rozhovoru v Duchu“, 1–2 strany A4)

formulář ke stažení na www.synoda.bip.cz

Pracovní list 6

ZÁSADY FACILITACE

Při vedení skupinky se můžeme nechat inspirovat těmito čtyřmi principy (s dovolením převzato od Ledovce, www.ledovec.cz)

Vítej!

Každý je vítán. A pozná to podle toho, že je uvítán. Nebojte se to jakkoli vyjádřit, říct, naznačit gesty či znameními.

Spíš než: „Vy jste kdo? No tak teda pojďte dál.“

třeba: „Vítejte, jste tu poprvé? To je fajn, že jste dorazil/a!“

Domlouvej se!

Naším nástrojem je domlouvání, rozhovor. Nikoli přemlouvání nebo smlouvání. Věříme, že rozhovor přináší nová řešení, která předem žádná ze stran ani neočekávala.

Spíš než: „Nene, takhle to nebude! Domluvme se, že poslední slovo budu mít já!“

třeba: „Co bys chtěl ty, abychom tam napsali? Jaké nápady máte k tomu, aby se tam dostalo i to opačné, co říkala tady Maruška?“

Nesud', nehodnot'!

Nejsme soudci. Jak je něco dobře, moc dobře nevíme (1Kor 13,12). Každý máme svoji hlavu, to znamená i svůj názor. Každý názor je důležitý.

Spíš než: „Tohle není katolický názor, to si nesmíš myslet!“

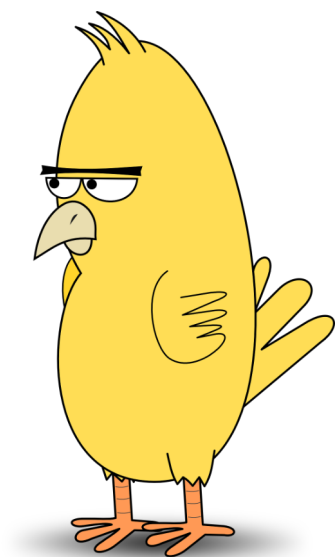
třeba: „Děkuji ti za takhle přímočaře vyjádřený názor. Můj pohled na to je jiný, můžu ho zkusit říct?“

Bud' zaměřený na silné stránky

Nechceme ztrácet čas přemýšlením, proč něco nejde. Chceme přemýšlet o tom, co by jít mohlo. U druhých si všímáme silných stránek, sledujeme, co nás na nich zajímá, co se nám na nich líbí.

Spíš než: „To nemá cenu, to jsme už chtěli dělat stokrát a nikdy se nic nestalo.“

třeba: „Už to, že jsme se nad tím sešli, je dobrý začátek. Díky, že jste tomu dali šanci.“

...hlavně se z toho ale nesmíme zbláznit :-D...

březen 2024

sestavil: Vlastimil Kadlec, OMI

grafická úprava: Petra Koňářková

www.synoda.bip.cz